

Antikoagulantu lietošana kopā ar citiem ārstnieciskiem preparātiem un šo kombināciju ietekme uz asiņošanas iespējamību pacientiem ar augsta riska ātriju fibrilāciju Latvijā

*Katrīna Puķīte¹, Ketija Apsīte²,
Andris Tupahins², Baiba Luriņa¹, Natālija Nikrus¹,
Inga Urtāne¹, Oskars Kalējs¹*

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Iekšējīgo slimību katedra

² Medicīnas fakultāte

Ievads. Ātriju fibrilācija ir viena no mūsdienu aritmoloģijas pamatproblēmām, kuras aktualitāte, sabiedrībai novecojot, ar katru gadu aug.

Lielākā daļa pacientu ar ātriju fibrilāciju ir komorbīdi, un viņu stāvoklis prasa gan atbilstošu ātriju fibrilācijas terapiju, kas iekļauj ritma kontroli, un antikoagulantu lietošanu, gan arī citu, piemēram, sirds un asinsvadu sistēmas medikamentu, nesteroido pretiekaisuma līdzekļu (NSPL), protonu sūkņa inhibitoru (PSI), serotonīna atpakaļsaistes inhibitoru (SSAI), kā arī uztura bagātinātāju – omega-3 taukskābju – preparātu lietošanu.

Praksē bieži dažādiem farmakoloģiskajiem līdzekļiem ir viens metabolizācijas ceļš, šādā veidā potencējot citam cita darbību. Diemžēl arī perorālie antikoagulanti bieži vien potenciāli var mijiedarboties ar citiem medikamentiem, tādējādi palielinās to koncentrācijas asinīs un attiecīgi pieaug asiņošanas risks.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Mērķis: noskaidrot visbiežāk sastopamās potenciālās medikamentu mijiedarbības perorālajiem antikoagulantiem ar citiem medikamentiem un uztura bagātinātājiem.

Pētījumam tika izraudzīti pacienti ar augstu ātriju fibrilācijas risku, kuri tika aptaujāti Latvijas Kardioloģijas centrā viņu hospitalizēšanās laikā, anketā iekļaujot jautājumus par vecumu, dzimumu, slimību anamnēzi, ambulatori izrakstītajiem un lietotajiem medikamentiem, kā arī uztura bagātinātājiem un to lietošanas režīmu. Iegūtie dati tika apstrādāti un analizēti, izmantojot aprakstošo statistiku, lietojot *IBM SPSS Statistics* programmu.

Rezultāti. Prospektīvi tika aptaujāti 114 pacienti, t. sk. 55 jeb 48,2% vīriešu un 59 jeb 51,8% sievietes, pacientu vidējais vecums 69,77 ($\pm$ 10,28) gadi.

Varfarīnu lietoja 60 (52,63%), dabigatrānu – 20 (17,54%) un rivaroksabānu – 34 (29,82%) pacienti. Kopumā 62 (54,4%) no aptaujātajiem pacientiem tika konstatēta potenciāla zāļu savstarpējā mijiedarbība. Potenciāla mēreni izteikta zāļu savstarpējā mijiedarbība tika konstatēta 44 (38,60%) pacientiem, 25 (21,93%) pacientiem bija spēcīga potenciāla savstarpējā medikamentu mijiedarbība.

Varfarīna lietotāju grupā 21 (39,6%) pacientam bija potenciāli mērena mijiedarbība ar citiem medikamentiem, t. sk. 14 (26,4%) bija potenciāla mijiedarbība ar omega-3 preparātiem, deviņiem (17,0%) – ar PSI un četriem (7,6%) – arrosuvastatīnu.

Potenciāli spēcīga zāļu mijiedarbība bija 22 (43,2%) varfarīna lietotājiem, no tiem trijiem (5,9%) – ar aspirīnu, vienam (2%) – ar klopidogrēlu, 10 (19,6%) – ar NSPL un deviņiem (17,7%) – ar amiodaronu.

Dabigatrāna lietotāju grupā deviņiem (50%) tika konstatēta potenciāli mērena zāļu mijiedarbība. Pieciem (27,8%) bija mijiedarbība ar PSI, trim (16,7%) – ar amiodaronu un vienam (5,6%) – ar spiranolaktonu, diviem (11,1%) – ar omega-3 preparātiem. Spēcīga zāļu mijiedarbība ar dabigatrānu bija vienam (5,6%) pacientam, kas lietoja NSPL.

Rivaroksabāna grupā 10 (35,7%) pacientiem bija mijiedarbība ar amiodaronu, sešiem (21,4%) – ar omega-3 preparātiem, vienam (3,6%) – ar SSAI, kas potenciāli mēreni savā starpā iedarbojas. Diviem pacientiem (9,1%) tika konstatēta potenciāli spēcīga mijiedarbība ar NSPL.

Secinājumi. Latvijā vairāk nekā puse (54,4%) pacientu ar augsta riska ātriju fibrilāciju, kuri lieto perorālos antikoagulantus ikdienā, līdztekus lieto medikamentus, kuru ietekmē potenciāli pieaug perorālā antikoagulanta līmenis asinīs. Šiem medikamentiem lielākoties ir iespējamās līdzvērtīgas alternatīvas, un, tās lietojot, varētu mazināt potenciālo asiņošanas risku.